

PATVIRTINTA
Klaipėdos „Vėtrungės“ gimnazijos
direktoriaus 2016 m. sausio 7 d.
įsakymu Nr. V- 2

KLAIPĖDOS „VĖTRUNGĖS“ GIMNAZIJOS BENDRUOMENĖS NARIŲ ELGESIO IR ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Klaipėdos „Vėtrungės“ gimnazijos (toliau – Gimnazija) elgesio ir etikos kodeksas (toliau – Etikos kodeksas) įtvirtina gimnazijos mokytojų, klasių vadovų, administracijos ir kitų darbuotojų (toliau – Bendruomenės nariai) dalykinio elgesio nuostatas, reglamentuoja svarbiausius etikos principus ir pageidautino elgesio normas, kurių įgyvendinimą prižiūri Gimnazijos Etikos kodekso priežiūros komisija (toliau – Etikos komisija).

2. Etikos kodekso paskirtis – telkti Bendruomenės narius pripažinti ir įtvirtinti svarbiausius darbinės veiklos – pagarbos, atvirumo, tolerancijos, konfidencialumo, nesmerkimo ir neteisimo, profesionalumo, sąžiningumo ir nesavanaudiškumo, atsakomybės – vertybinius principus. Kurti Gimnazijoje draugišką, demokratišką, saugią aplinką, skatinančią pasitikėjimą, kūrybingumą, profesinės kompetencijos tobulinimą.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema -- netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Gimnazijos bendruomenės etika – dora, pareigingumu, kūrybingumu, pagarba, atvirumu, tolerancija, pareigingumu, atsakingumu, sąžiningumu, teisingumu, objektyvumu, žmoniškumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

III. ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

3. Etikos kodekso paskirtis nubrėžti tolerancijos ribas gimnazijos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti Bendruomenės narių etikos požiūriu vengtiną elgesį.

4. Esamiems ir naujai priimamiems mokytojams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.

5. Formuoti Bendruomenės narių suvokimą, jog etika būtina bet kurioje veikloje, ji svarbi didinant visuomenės pasitikėjimą Gimnazijos veikla.

6. Padėti Bendruomenės nariams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.

7. Vienas svarbiausių tikslų – neetiško elgesio prevencija.

IV. PAGRINDINIAI BENDRUOMENĖS ETIKOS PRINCIPAI IR ELGESIO NORMŲ REIKALAVIMAI

8. Bendruomenės narys savo darbe vadovaujasi šiais etikos principais:

8.1. **Pagarbos principas** – kiekvienas yra vertas besąlygiškos pagarbos. Vadovaudamasis šiuo principu Bendruomenės narys privalo:

8.1.1. puoselėti pagarbūs savitarpio santykius su kiekvienu Bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis (gimnazijos taryba, metodine taryba, mokinių taryba ir kt.);

1.2. kalbėti ramiu tonu;

1.3. vartoti mandagius posakius, pasakymus;

1.4. nemanipuliuoti kitu žmogumi;

1.5. profesinėje srityje su kolegomis konkuruoti sąžiningai;

1.6. neeskaluoti smulkmeniškų konfliktų bei intrigų;

1.7. neigiamai neaptarinėti nedalyvaujančio kolegos pedagoginių gebėjimų, asmeninių savybių;

1.8. išklausti ir pateikti tokią informaciją, kuri padėtų asmeniui rasti tinkamą sprendimą, kompromisą;

1.9. nesirengti iššaukiančia, blaškančia mokinių dėmesį, sportine (išskyrus kūno kultūros mokytojus) apranga, vilkima per pamokas;

1.10. su mokiniais elgtis pagarbiai ir nefamiliariai;

1.11. bendruomenės nariai įsipareigoja aktyviai palaikyti Gimnazijos siekius, garbingai atstovauti Gimnazijai, etiškai elgtis tiek Gimnazijoje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje;

1.12. neslėpti visiems mokytojams skirtos informacijos;

1.13. objektyviai, remiantis atitinkamomis metodikomis, vertinti kitų darbus ir pastangas, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems;

1.14. neįkylėti kitam Bendruomenės nariui.

8.2. **Tolerancijos principas** – kiekvienas yra savitas ir nepakartojamas, kiekvienas turi teisę turėti skirtingus įsitikinimus, vertybes, nuomonę. Vadovaudamasis šiuo principu Bendruomenės narys privalo:

2.1. išklausti kito asmens nuomonę ir būti jai tolerantiškas;

2.2. vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu;

2.3. nediskriminuoti Bendruomenės narių dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje, sportinėje ar religinėje veikloje;

2.4. būti reikliu sau ir kontroliuoti savo asmenines savybes, kurios gali būti nepriimtinos kitiems asmenims (pvz. nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan.);

8.3. Atvirumo principas – kiekvienas Bendruomenės narys turi teisę į atvirą ir nuoširdų bendravimą. Vadovaudamasis šiuo principu Bendruomenės narys privalo:

8.3.1 atvirai dalintis visiems mokytojams skirta informacija;

8.3.2. išsakyti ir priimti mandagią argumentuotą kritiką;

8.3.3. išklausti Bendruomenės narių išsakomą nuomonę apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus;

8.3.4. kiekvienas Bendruomenės narys turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, siekdamas pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimatą.

8.4. Profesionalumo principas – kiekvienas Bendruomenės narys siekia vykdyti savo pareigas kompetentingai. Vadovaudamasis šiuo principu Bendruomenės narys privalo:

8.4.1. deramai atlikti savo pareigas pagal pareigybės aprašymą;

8.4.2. nuolat tobulinti savo profesinius gebėjimus, siekiant aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domėtis savo srities naujovėmis;

8.4.3. pasirinkti efektyvius darbo metodus;

8.4.4. savo pareigas atlikti sąžiningai, efektyviai ir laiku;

8.4.5. būti gerai susipažinęs su veiklą reglamentuojančiais dokumentais (įstatymais ar kitais teisės aktais);

8.4.6. objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems;

8.4.7. atestacinei komisijai suteikiant pedagoginį vardą, apdovanojimą, kolegos veiklos pripažinimą turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis, o ne asmeniniu, visuomeniniu, kultūriniu, politiniu ar religiniu santykiu;

8.4.8. Bendruomenės narių santykiuose tiesos sakymas, viešumas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių Gimnazijos Bendruomenės nario etikos principų;

8.4.9. skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, gerą darbo patirtimi, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius;

8.4.10. gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas Gimnazijos tradicijas;

8.4.11. bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, Bendruomenės nariai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems;

8.4.12. mokytojas privalo nešiurkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams kaip plagijavimas, nusirašinėjimas, falsifikavimas, pažymių rezultatų klastojimas. Mokinio žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo kurso tikslais, priklausantis nuo žinių kokybės;

8.5. Atsakomybės principas – kiekvienas atsakingas už savo žodžius, veiksmus ir savo vykdomą veiklą. Vadovaudamasis šiuo principu Bendruomenės narys privalo:

8.5.1. asmeniškai atsakyti už savo veiksmus;

8.5.2. atsakyti už informacijos tinkamą naudojimą ir konfidencialumą;

8.5.3. kiekvienas Bendruomenės narys turi prisiimti dalį atsakomybės už sklandų Gimnazijos darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

8.6. Konfidencialumo principas – asmeninė informacija apie kitus asmenis gali būti teikiama tik tiems asmenims, kurie yra susiję su konkrečios problemos sprendimu. Vadovaudamasis šiuo principu Bendruomenės narys privalo:

8.6.1. neviešinti ir viešai neaptarinėti konfidencialios informacijos apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai ir pan.);

8.6.2. apie mokinio šeimą, sveikatos būklę informuoti tik tuos asmenis, kurie tiesiogiai susiję su mokinio sunkumų sprendimu;

8.6.3. privataus pobūdžio informaciją, susijusią su darbu, naudoti pagal reglamentuojančius įstatymus ar kitus teisės aktus;

8.6.4. pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos pateikimas (atskleidimas) tretiesiems asmenims, jų aptarinėjimas su kitais darbuotojais nesant specialaus pagrindo (teisinio pagrindo, naudos mokiniui arba numatomos žalos kitiems);

8.6.5. neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie mokinį be jo tėvų sutikimo kaip mokymo ar tyrimo medžiagą;

8.6.6. primygtinai nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš mokinių, nesieti tokio pobūdžio informacijos su žinių įvertinimu.

7. Sąžiningumo ir nesavanaudiškumo principas – kiekvienas Bendruomenės narys savo profesinėje veikloje nesiekia asmeninės naudos, elgiasi sąžiningai. Vadovaudamasis šiuo principu Bendruomenės narys privalo:

8.7.1. tausoti ir atsakingai naudoti Gimnazijos turtą, medžiagas, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant Gimnazijos veiklos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus;

8.7.2. Gimnazijos turtą naudoti tik darbo reikalais;

8.7.3. savo veikloje vadovautis visuomenės viešaisiais interesais, įstatymų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti viešųjų ir privačių intereso konflikto;

8.7.4. nenaudoti Gimnazijos materialinių bei finansinių išteklių politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

8.7.5. nepiktnaudžiauti Gimnazijos finansiniais ištekliais vykdant įvairius projektus gimnazijoje;

8.7.6. neniokoti Gimnazijos nuosavybės dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo;

8.7.7. tiesioginių ar netiesioginių dovanų, neakademinių pobūdžio paslaugų, reikalavimas arba priėmimas iš mokinių tėvų, vertinamas kaip neetiškas poelgis;

8.7.8. mokytojo požiūris į mokinį nesietinas su jų tėvų dalyvavimu (nedalyvavimu) mokytojų priimtinoje (nepriimtinoje) politinėje, kultūrinėje, sportinėje, religinėje ar visuomeninėje veikloje;

8.7.9. nedalyvauti negarbinguose sandėriuose.

8.8. Nesmerkimo ir neteisimo principas – Bendruomenės narys neturi būti teisėjas. Vadovaudamasis šiuo principu Bendruomenės narys privalo:

8.8.1. būti objektyvus ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, priimdamas sprendimus;

8.8.2. susidarius tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai: išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;

8.8.3. išlikti pakančiam kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

8.8.4. neignoruoti teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus;

8.8.5. neleistas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas (ypač pamokų metu su mokiniais) dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo mokslinio ir metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

V. ELGESIO IR ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

9. Etikos kodekso priežiūrą atlieka direktoriaus įsakymu sudaryta Bendruomenės narių Etikos kodekso priežiūros komisija (toliau tekste – Etikos komisija), vadovaudamasi Etikos komisija.

10. Etikos komisijos penkis narius dvejiems metams tvirtina Gimnazijos direktorius. Kandidatus tapti Etikos komisijos nariais siūlo Mokytojų taryba. Etikos komisijos nariai gali eiti pareigas ne ilgiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Etikos komisija dirba vadovaudamasi Etikos kodeksu, kurį tvirtina direktorius. Etikos komisija į posėdžius turi teisę kviešti vadovus bei su svarstomu klausimu susijusius asmenis.

11. Etikos komisijos posėdžius šaukia ir jiems vadovauja Etikos komisijos pirmininkas. Jeigu gautas parašymas susijęs su Etikos komisijos pirmininku, posėdį šaukia ir jam vadovauja komisijos pirmininko pavaduotojas;

12. Būtina Gimnazijos Etikos kodekso sąlyga – viešas Etikos kodekso projekto svarstymas, siekiant kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

13. Patvirtintas Etikos kodeksas skelbiamas viešai Gimnazijos internetiniame tinklapyje.

14. Bendruomenės nariai įsipareigoja gerbti Etikos kodekso nuostatas ir rūpintis jo veiksmingumu.

VI. PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

15. Pažeidimai, dėl kurių kreipiamasi į etikos komisiją, turi būti įvykę ne vėliau negu prieš 1 (vieną) mėnesį.

16. Prašymai dėl etikos pažeidimų įteikiami Etikos komisijos pirmininkui raštu. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti prašymai. Anoniminiai prašymai nesvarstomi.

17. Bendruomenės narys, dėl kurio gautas prašymas, yra raštiškai informuojamas apie jo turinį ir pateikia raštu paaiškinimą per 5 darbo dienas nuo informavimo dienos.

18. Etikos komisija privalo išnagrinėti gautą prašymą, priimti sprendimą ir raštu atsakyti prašymą pateikusiam ar suinteresuotam asmeniui ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo dienos. Etikos komisija prašymo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu.

19. Bendruomenės narys turi teisę dalyvauti Etikos komisijos posėdyje, kuriame svarstomas su juo susijęs prašymas.

20. Etikos komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos, kol atliekamas tyrimas.

21. Etikos komisijos sprendimai yra teisėti, jei posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip 4 Etikos komisijos nariai. Nedalyvaujant pirmininkui, vadovauja pirmininko pavaduotojas.

22. Etikos komisijos sprendimai priimami paprasta balsų dauguma. Jeigu posėdyje dalyvaujančių narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas yra Etikos komisijos pirmininko, o nedalyvaujant pirmininkui, pirmininko pavaduotojo, balsas.

23. Sankcijos už etikos kodekso pažeidimus (moralinio poveikio priemonės, pvz. pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviešinimas ir pan.) skiriamos atsižvelgiant į pažeidimą. Etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio. Sprendimą apie nuobaudas priima Gimnazijos direktorius. Nuobaudas už pažeidimus reglamentuoja Gimnazijos darbo tvarkos taisyklės (patvirtintos Gimnazijos direktoriaus įsakymu 2014-12-09 Nr. V-163).

24. Etikos komisija teikia rekomendacijas ginčų atveju Gimnazijos mokytojų atestacijos komisijai dėl mokytojų pedagoginės etikos.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Etikos kodeksas ir jų pakeitimai tvirtinami direktoriaus;

26. Kiekvienas Bendruomenės narys privalo laikytis savo veikloje Etikos kodekso;

27. Etikos kodekso pažeidimas laikomas Darbo tvarkos aprašo pažeidimu;

28. Etikos kodeksas siejamas su gimnazijos nuostatais, darbuotojų pareigybių aprašymais.

Elgesio ir etikos kodeksas
suderintas gimnazijos mokytojų
tarybos posėdyje 2015 m. gruodžio 29 d.
protoliniu nutarimu (protokolas Nr.5)

